

Pokrycie kwoty długu celnego

Pokrycie/zapłata należności celnych musi być poprzedzona dwoma zdarzeniami, tj.: określeniem kwoty należności i powiadomieniem o długu celnym.

Każda kwota należności celnych jest określana przez organ celny właściwy dla miejsca powstania długu celnego, z wyłączeniem sytuacji gdy kwota należności określana jest przez zgłaszającego i akceptowana przez organ celny (art. 101 UKC).

Należności celne określone są albo w przyjętym zgłoszeniu celnym (zaakceptowanym po weryfikacji albo bez niej), albo w decyzji wydanej przez organ celny.

W przypadku korzystania z procedury uszlachetniania czynnego kwota należności wynikająca z dopuszczenia do obrotu towaru objętego pierwotnie procedurą uszlachetniania czynnego może być określona w kwocie rozliczenia (patrz przepisy dotyczące procedury uszlachetniania czynnego).

Powiadomienie

Powiadomienie o długu celnym (określonej kwocie należności celnych) jest drugim zdarzeniem, które musi nastąpić, aby kwota należności celnych była wymagalna do zapłaty/pokrycia.

Przepisy UKC nie określają kiedy i w jakiej formie dochodzi do powiadomienia. Pozostawione to zostało rozwiązaniom obowiązującym w kraju.

Sposób powiadomienia o długu celnym uzależniony jest od tego, czy należności określone są w decyzji wydanej przez organ celny czy w zgłoszeniu celnym.

W przypadku gdy należności określone są w decyzji, do powiadomienia o długu celnym dochodzi w wyniku doręczenia decyzji, które nastąpiło zgodnie z przepisami obowiązującymi w ramach postępowania celnego.

W sytuacji gdy należności celne wynikają ze zgłoszenia celnego, powiadomienie o długu celnym następuje w wyniku odbioru odpowiedniej karty zgłoszenia celnego, albo w przypadku gdy zgłoszenie złożone było w formie elektronicznej – poprzez odbiór stosownego komunikatu w systemie elektronicznym.

Kwotę należności, o której dłużnik został powiadomiony, płaci się w następujących terminach:

- jeżeli dłużnik nie korzysta z żadnego z ułatwień płatniczych przewidzianych w art. 110 – 112 UKC, to zgodnie z art. 65 ust. 1 ustawy – Prawo celne, płatność powinna nastąpić w terminie 10 dni,
- jeżeli dłużnik korzysta z ułatwienia płatniczego, należności płaci się przed upływem terminu wyznaczonego w ramach tego ułatwienia.

Za termin zapłaty należności uważa się (zgodnie z art. 57 ustawy – Prawo celne):

- przy zapłacie gotówką – dzień wpłacenia kwoty należności w kasie urzędu skarbowego lub w kasie podmiotu obsługującego ten urząd lub na rachunek właściwego urzędu skarbowego w banku, w placówce pocztowej, w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej, w biurze usług płatniczych, w instytucji płatniczej lub w instytucji pieniądza elektronicznego,
- w przypadku polecenia przelewu z rachunku bankowego dłużnika w banku lub instytucji kredytowej lub rachunku płatniczego dłużnika w unijnej instytucji płatniczej (w rozumieniu art. 2 pkt 32 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych) lub unijnej instytucji pieniądza elektronicznego, które nie mają siedziby lub oddziału na terytorium Polski) uważa się dzień złożenia zlecenia płatniczego przez dłużnika, jeżeli wpłacana kwota zostanie uznana na rachunku bankowym urzędu skarbowego w terminie wskazanym w art. 54 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych. W razie przekroczenia tego terminu za termin zapłaty za termin zapłaty uważa się dzień uznania kwoty na rachunku bankowych urzędu skarbowego.

Odsetki za zwłokę

Pobór odsetek od należności celnych, określenie przypadków, w których odsetki będą pobierane i okresów, za które będą one pobierane, a także stosowaną stawkę odsetek za zwłokę reguluje art. 114 unijnego kodeksu celnego (UKC). Wprowadza on obowiązek naliczenia odsetek za zwłokę zarówno w przypadku zwłoki w zapłacie należności celnych (art. 114 ust. 1 UKC) jak również wtedy, gdy dług celny powstał na podstawie art. 79 lub 82 UKC (w wyniku niespełnienia warunków lub kryteriów) lub jeżeli powiadomienie o długu cełnym jest wynikiem kontroli po zwolnieniu towarów. Wówczas odsetki liczone będą od kwoty należności celnych od dnia jego powstania do dnia powiadomienia o tym długu (art. 114 ust. 2 UKC).

Przepisy unijne przewidują tylko jedną okoliczność, w której organ celny może odstąpić od naliczenia odsetek. Zgodnie z art. 114 ust. 3 UKC organy celne będą mogły odstąpić od naliczania odsetek za zwłokę jedynie, jeżeli na podstawie udokumentowanej oceny sytuacji dłużnika zostanie stwierdzone, że ich naliczenie spowodowałoby poważne trudności natury ekonomicznej lub społecznej. Do ustalenia stawki odsetek za zwłokę stosuje się stopę referencyjną ustalaną zgodnie z przepisami o Narodowym Banku Polskim (publikowana na stronie internetowej NBP, aktualnie wynosi 1,5 %).

Odroczenie terminu płatności

Instytucja odroczenia uregulowana w unijnym prawie celnym dotyczy nie tylko przesunięcia w czasie terminu płatności należności, ale również możliwości zbiorczych płatności należności powstałych w pewnym okresie.

Odroczenie płatności dotyczy wyłącznie należności powstałych na skutek przyjęcia zgłoszenia celnego (oraz dodatkowo w pierwszej formie odroczenia – opisanej niżej – również należności wynikających z decyzji organu celnego).

Odroczenie funkcjonujące w przepisach prawa celnego nie dotyczy podatków powstałych z tytułu importu towarów. Zatem w przypadku zastosowania tego ułatwienia płatniczego dwa wspomniane rodzaje należności publicznoprawnych, wynikające z jednego zgłoszenia celnego, mogą podlegać całkowicie innym zasadom rozliczeń.

Korzystanie z odroczenia terminu płatności należności celnych, jako daleko idącego ułatwienia dla importerów unijnych, wymaga uzyskania pozwolenia wydanego przez dyrektora izby administracji skarbowej. Skorzystać z odroczenia może zarówno dłużnik – osoba składająca zgłoszenie celne we własnym imieniu i na swoją rzecz – jak i składająca je we własnym imieniu, lecz na cudzą rzecz (przedstawiciel pośredni). Natomiast agent celny działający jako przedstawiciel bezpośredni w żadnym wypadku nie może uzyskać dla siebie pozwolenia na odroczenie. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby dokonywał on wszelkich czynności związanych z uzyskiwaniem takiego pozwolenia oraz korzystaniem z odroczenia, jednakże czynności te będą odnosić skutki prawne wyłącznie w stosunku do mocodawcy tego agenta.

Trzy formy odroczenia terminu płatności należności

Forma pierwsza polega na jednorazowym odroczeniu płatności danej kwoty należności zaksięgowanej na skutek przyjęcia zgłoszenia celnego lub wydania decyzji określającej kwotę, która wynika z długu celnego po weryfikacji zgłoszenia celnego (art. 110 lit. a UKC).

Forma druga to całościowe odraczanie terminu zapłaty wszystkich należności księgowanych sukcesywnie w okresie wyznaczonym przez organ celny (art. 110 lit. b UKC).

Forma trzecia dotyczy całościowego odraczania terminu zapłaty wszystkich należności podlegających – za zgodą organu celnego i pod warunkiem zabezpieczenia pokrycia kwoty długu celnego – łącznemu księgowaniu, po upływie wyznaczonego okresu, w którym zostały zwolnione towary (art. 110 lit. c UKC).

Termin odroczenia wynosi zasadniczo 30 dni. W poszczególnych przypadkach termin ten dla konkretnej kwoty należności będzie krótszy lub dłuższy, przy czym maksymalnie może wynosić 45 dni.

Sposoby obliczania terminu odroczenia różnią się w zależności od specyfiki poszczególnych form odroczenia.

Warunkiem niezbędnym do wydania pozwolenia na odroczenie terminu płatności należności jest złożenie zabezpieczenia.